

Til Plan- og Landdistriktsstyrelsen

Dato 14-11-2023

Regional Udvikling

Raastoffer@ru.rm.dk

Tel. +4578411999

Sagsnr. 1-34-76-1-19

Side 1

Offentlig høring af den statslige screening for potentielle energiparker – høringsvar fra Region Midtjylland

Region Midtjylland byder regeringens udspil om øget VE produktion på land velkommen. Regioner og kommunernes samarbejde om at skabe handling og implementeringskraft i DK2020 samarbejdet de seneste 3 år, betyder at kommuner står på spring for at øge produktionen af VE lokalt. De knap 98 kommunale DK2020 klimahandleplaner indeholder bl.a. indsatser for udbygning af VE. Disse skal nu realiseres i et tæt samarbejde med lokale aktører og civilsamfund. I det lys, bydes regeringens intention om at accelerere implementering af VE produktion og øge den lokal opbakning, velkommen.

Høringsvaret er delt i to: A) generelle bemærkninger til regeringens udspil, der taler ind i realiserbarheden; og B) Specifikke bemærkninger til et antal af de udpegede arealer i den midtjyske region.

Til orientering tages der forbehold for regionsrådets godkendelse af det samlede høringsvar, da det ikke har været muligt, at forelægge høringen for politikerne indenfor for den givne høringsfrist. Punktet vil blive forelagt regionsrådet den 20. december 2023.

A. Generelle bemærkninger til regeringens udspil:

Der er dele af i regeringens udspil der står uklart både med henhold til proces, form og indhold. Særligt tre områder springer i øjnene:

1. Grad og timing af inddragelse af lokalsamfund

Det er vigtigt at holde in mente at mange VE projekter på land bliver dropet pga. lokal modstand m.v., dette forholder udspillet sig ikke til i tilstrækkelig grad. Hvis de kommende store energipakker, skal blive en succes i de områder, hvor de placeres, så skal naboerne inddrages fra starten. Forskning og erfaringer peger på, at tidlig inddragelse af lokalsamfund, hvor borgerne reelt har mulighed for at få indflydelse på placeringen af anlæg (f.eks. ved at man giver dem et antal valgmuligheder), øger sandsynligheden for

lokal accept. Det er derfor centralt, at den nationale screening af arealer til energiparker, er netop dette en screening (og ikke udpegning).

Dertil anbefales det at der arbejdes med økonomisk kompensation i et væsentligt større område end i dag, f.eks. gratis eller meget billig strøm til naboer til vindmøller og solceller. Dertil, at der højere grad sikres mulighed for eller stilles krav om at lokalområder skal kunne opnå et medejerskab og dermed sikres afkast.

Udrulningen af VE vil ændre det åbne land markant. Aktuelt giver det som nævnt anledning til lokal modstand, som øget kompensation eller medejerskab formentlig vil kunne mindske. Hæver vi blikket endnu mere, kan udrulningen af VE måske endda bidrage til et Danmark i balance? Kan udrulningen ske efter en model, hvor der med opstilling af VE følger løbende investeringer i mobilitet, kultur eller andre områder, som kommer lokalområdet til gavn, vil det formentlig kunne øge opbakningen, styrke landdistrikterne som attraktive steder at bo og accelerere udrulningen af VE.

2. Fremtidens brug af arealer - Helhedsorienteret og strategisk arealplanlægning

Der er til stadighed behov for strategisk energi- og arealplanlægning, hvilket udspillet ikke forholder sig til. Strategisk energi- og arealplanlægning brude være en obligatorisk opgave for kommuner og regioner. Dette kan gøres ved at etablere regionale fore, på tvær af kommuner fora, hvor der kan indgås bindende aftaler om placering af VE. Et regionalt forum ville kunne sikre mere optimal placering af VE og accelerere udrulningen heraf samt muliggøre reelle strategiske drøftelser om f.eks. oversvømmelse af områder i klimatilpasningsøjemed, råstofgrave, natur eller andre hensyn i lokalområdet.

Der er allerede gode erfaringer med regionalt/tværkommunalt samarbejdet i det midtjyske bl.a. gennem KlimaMidt, hvor kommuner og Region Midtjylland har forpligtet og til at finde løsninger sammen. Ligeledes er der igangsat et tværgående regionalpolitisk forum i Region Midtjylland, som samme med en bred række af aktører (f.eks. borgere, vidensinstitutioner, erhvervslivet, pensionselskaber, natur og friluft organisationer m.fl.), skal drøfte og finde løsninger ift. plads til fremtidens VE produktion.

Slutteligt er det i regeringens udspil uklart, hvad udspillet vil få af betydning for de vindmøller og solceller, som allerede er under opførelse eller planlagt. Og skal der genetableres vindmøller, hvor der allerede står vindmøller i dag? Det er det behov for at få foldet ud.

3. Manglende krav/støtte til multifunktionel anvendelse af arealer

Som udspillet og screeningen viser, kræver det plads hvis de høje ambitioner om grøn omstilling af energiproduktionen skal indfries. Samtidig er der en række andre ønsker til anvendelsen af arealerne, så plads er en mangelvare i Danmark – og ikke mindst i det midtjyske. Herunder ønsker og krav

om andre formål som råstofgravning, rent grundvand, skovrejsning, landbrug, ny infrastruktur til transport, lagring af CO2 og produktion af nye brændsler som f.eks. Power-to-X. Klimaforandring kalder på klimatilpasning, biodiversiteten skal øges, der skal bygges boliger, udvikles byer og produceres fødevarer. Og også den menneskelige trivsel skal tænkes ind i arealanvendelsen.

Set i det lys er det vigtigt at der ind tænkes multifunktionalitet ind i de arealer der udpeges til VE anlæg, hvilket udspillet ikke forholder sig til. Og igen er det lokale og regionale kendskab og perspektiv central, hvilket vi gerne vil folde ud sammen med kommunerne og regeringen. Dertil bør regeringen forholde sig til rammevilkår og lovgivning, der spænder ben for multifunktionel jordfordeling.

B) Specifikke bemærkninger til regeringens udpegede arealer

Råstoffer

Dette høringssvar forholder sig primært til energiparkudpegningen Silkeborg på ca. 380 ha (ID 237) i den statslige screening for arealer til energiparker, der er i høring i perioden den 10. oktober 2023 til den 14. november 2023.

Region Midtjylland kan oplyse, at der er fuldstændigt sammenfald mellem energiparkudpegningen og et eksisterende udlagt råstofgraveområde, der er benævnt Lille Hjøllund i regionens råstofplan.

Der er i dag aktiv råstofindvinding i en del af det udlagte råstofgraveområde. Området ligger centralt i regionen med gode til- og frakørselsmuligheder og råstofforekomsten har en god kvalitet. I indberetningsåret 2022 blev der kørt over 650.000 m³ råstoffer ud af området, hvilket er meget. Heraf leveres også en del til andre regioner. 2/3 af materialerne blev leveret til betonindustrien, en stor del til anlægsindustrien og en mindre del til asfaltindustrien.

Store dele af råstofressourcen ligger under grundvandsspejlet, så der vil efter endt indvinding blive dannet én stor sø eller flere mindre søer. Regionen forventer, at graveområdet skal forsyne samfundet med råstoffer de næste 20-30 år.

Hvis råstofgraveområde Ll. Hjøllund, ikke er tilgængeligt for råstofindvinding i fremtiden, så vil det medføre større pres på andre råstofgraveområder med dertil øgede gener for miljøet i disse områder. Endvidere vil det bidrage til øget transport med råstoffer til lokalområdet, råstofpriserne vil kunne øges og fremadrettet vil det bidrage til en større udfordring med at levere kvalitetsmaterialer, da indvindingspotentialer i dette område er stort.

Introduktion til regionens myndighedsarbejde i henhold til råstofloven

Regionen har ansvaret for planlægning, kortlægning og administration af råstofindvinding på landjorden i henhold til råstofloven. På søterritoriet er det Miljøstyrelsen der er myndighed.

De fem regioner udarbejder råstofplaner for indvindingen af og forsyningen med råstoffer. Råstofplanerne skal sikre råstofforsyningen for minimum 12 år i hele Danmark. I regionernes råstofplaner er der udpeget råstofgraveområder, der skal beskyttes mod ændringer i arealanvendelsen, som kan forhindre eller være til gene for en fremtidig råstofindvinding. Indenfor disse udlagte områder, kan der ansøges om en råstofgravetilladelse. Regionerne udpeger også råstofinteresseområder, som er arealer, hvor regionerne har en interesse om eventuel fremtidig råstofindvinding, men hvor der endnu ikke kan søges om en decideret råstofindvindingstilladelse, da disse områder skal undersøges yderligere.

Råstofgrave- og råstofinteresseområderne har stor national interesse, da de er med til at sikre, at de fornødne råstoffer er tilgængelige til samfundet, hvorfor de også danner fundamentet for udvikling og vækst i vort danske samfund. Det kan for eksempel nævnes, at der ved etableringen af VE-anlæg, anvendes store mængder af råstoffer.

Region Midtjylland vil gerne henlede opmærksomheden på, at der i Danmark er flere store planer, som samtidigt påvirker råstofforbruget og -forsyningen direkte eller indirekte. Herunder kan nævnes den nye havplan, hvor arealerne til råstofindvinding på søterritoriet mindskes fra 7 procent til 5 procent. Infrastrukturplanerne, hvor der bliver anvendt og skal anvendes store mængder råstoffer samtidigt med, at projekterne forhindrer råstofindvinding i nogle af de områder, som regionen har udpeget som råstofgraveområder. Statens og kommunernes energiparker i råstofgraveområder kræver også råstoffer, samt flere andre store anlægsprojekter i regi af det private erhvervsliv samt de offentlige myndigheder.

Udover at der er fuldstændigt sammenfald mellem energiparkudpegningen og det eksisterende udlagte råstofgraveområde Lille Hjøllund, så er der også delvist overlap til to andre områder, nemlig råstofgraveområde Isenvad beliggende i Ikast-Brande kommune (ID 311), samt Ørslevkloster i Skive Kommune (ID 308).

Der er rift om arealerne i det åbne land, hvilket råstofplanlægningen også tydeligt mærker. Sammenlignet med planlægning af VE-anlæg, der kan placeres mange steder i Danmark, så er råstofplanlægningen afhængig af den lokale geologi og af at der derfor er råstoffer af den rette kvalitet i de øvre jordlag. Derfor bør råstofplanlægningen også tillægges stor vægt i forhold til anden arealplanlægning.

Region Midtjylland vil derfor fremadrettet meget gerne indgå i dialog om helhedsplanlægningen for de konkrete områder, som vil kunne blive berørt af energiparkudpegningen.

Jordforurening

Region Midtjylland har foretaget kortlægning af delarealer inden for de udpegede områder. Vores bemærkninger fremgår af vedlagte skema.

	Adresse lokalitet	Matrikel berørt	Kommune	Lok.nr. RM	bemærkninger
334	Engbækvej 26, 7330 Brande	14b Uhre By, Uhre	Ikast- Brande	756- 00644	En del af matriklen er V2-kortlagt pga. udlægning af affaldsforbrændings-slagge. Der er ikke offentlig indsats efter lov om forurennet jord.
311	Ulkærvej, 7441 Bording	5n Ravn- holt By, Bording	Ikast- Brande	756- 00747	En mindre del af matriklen er V2-kortlagt da der er anvendt asbestholdige plader til opfyldning f vejen. Kommunen har meddelt tilladelse efter §19 i miljøloven. ligger i OSD så der kræves tilladelse til bygge og anlægsarbejder efter lov om forurennet jord.
311	Ravnholt- lundvej 7, 7441 Bording	6bf Ravnholt By, Bording 6c Ravnholt By, Bording	Ikast- Brande	663- 80909	Matriklerne er V2-kortlagt. Region Midtjylland har indsats

					på lokaliteten. Det er pt. uafklaret om der skal udføres yderligere undersøgelser eller monitoring. Eventuelle undersøgelserboringer må ikke sløjfes uden aftale med Region Midtjylland eller ødelægges.
. 307	Toftlundvej 7B 7430 Ikast	6ao LI Nør-lund, Ikast	Ikast-Brande	663-80944	En del af matriklen er V2-kortlagt pga. slaggeudlæg. Projektområdet ser ikke ud til at omfatte det kortlagte areal
324	Tændpibe 3 6950 Ringkøbing	31, 34b, 34c og 7 Velling Mærsk Velling	Ringkøbing-Skjern	760-00760	Mindre delarealer kortlagt på V1 på grund af affaldsoplæg. Der er ikke offentlig indsats
324	Lille Ulfkærvej 6, 6940 Lem st.	11e Nørby By, Velling	Ringkøbing-Skjern	667-30349	V1-kortlagt pga. transformerstation. Ingen offentlig indsats
324	Mejlbyvej 5, 6900 Skjern	4b og 8b Halby By STauning	Ringkøbing-Skjern	669-90095	Matriklerne er kortlagt på V1 pga. anvendelse til maskinstation. Der er ikke offentlig indsats.

336	Skansevej 4, 8586 Ørum Djurs	2e Kni By, Ørom	Norddjurs	725- 00003	Matriklen er kortlagt som forurennet pga. affaldsdeponering. Da der er indvindingsopland for almen vandforsyning skal der meddeles tilladelse til bygge- og anlægsarbejder efter lov om forurennet jord (§8)
236	Vejlevej 7a, 7362 Ham- pen	2au Godrum, Vrads	Silkeborg	749- 00053	Det V1-kortlagte areal ligger umiddelbart uden for projektområdet.

Oversigt over lokaliteter i Region Midtjylland, der berøres af forslagene.
Yderligere oplysning kan fås ved henvendelse til regionen.

Venlig hilsen

Region Midtjylland

Webtilgængelighed

Hvis du har problemer med at læse afgørelsen eller vedhæftede bilag, kan du anmode om, at regionen gør dem webtilgængelige. Derved vil de kunne tydes og læses op af de gængse værktøjer til dette formål. Kontakt regionen på raastoffer@ru.rm.dk.

Behandling af personoplysninger

Region Midtjylland behandler personoplysninger. Du kan læse mere om regionens behandling af personoplysninger og rettighederne i den forbindelse på ru.rm.dk/om-os/dine-data.

Offentliggørelse på Region Midtjyllands hjemmeside

Dokumenter, der er omfattet af reglerne om aktindsigt og dermed ikke beskyttede, bliver som hovedregel offentliggjort på regionens hjemmeside, hvorfra de kan fremsøges, læses og hentes.

Hørings svar angående areal 335

Indsigelse vedr. Energipark Hevringholm

Staten har udpeget Hevringholm som en mulig fremtidig energipark. Hvorfor skal landområder og dette tilfælde udkantsområder altid stå for skud for at staten skal kunne pudse glorien og opnå sit klimamål for 2030?? Hvad med at sætte solceller op der, hvor de skal bruges i stedet for at ødelægge den natur der er tilbage??

Man kunne jo sætte solcelle på tagene af industribygninger og skoler. De vil jo gerne bidrage, men det må de ikke for jer. Så skal man heller ikke bruge en masse penge på at få strømmen transporteret til de store byer, hvor størstedelen af strømmen skal bruges.

I har tidligere forkastet området ved Estruplund, da det ligger for tæt på vandet. I det område er der ingen beboelse det kunne genere, men det er åbenbart mere vigtigt at fiskene ikke kan se det end borgerne på land....

Ikke nok med, at I har hævet skatterne på de små ejendomme, nu bliver de også usælgelige med en energipark i baghaven. Som et eksempel kan nævnes at Hevringholmvej 6 var tæt på at blive solgt, men nu har køber trukket sig, da de fandt dette udkast til en energipark. Det fremmer jo ikke ligefrem hussalget med en energipark i nærområdet. Vi vil jo alle sammen på Hevringholm blive mere eller mindre stavnsbundet til vores ejendomme, da de vil tabe meget i værdi samt være usælgelige.

Endnu engang beviser det, hvor ligeglade regeringen er med os, der bor i udkants Danmark, da der ikke er mange stemmer at hente. Man kan godt se, at det er folk der har boet i byen hele deres liv og ikke har føling med de små lokalsamfund, der sidder og laver disse forslag.

Det er efterhånden ved at være hårdt at leve med den uvished om hvad det næste projekt bliver, der skal trækkes ned over hovederne på os på landet. I skulle simpelthen skamme jer.

Vi vil som nærmeste nabo få hele vores udsigt ødelagt med udsyn til solceller. Der er også nævnt vindmøller i projektet, men der er tidligere forkastet et sådanne projekt og det står forhåbentligt stadig ved magt. Derudover ønsker Norddjurs Kommune ikke at opstille flere vindmøller på land.

Hørings svar angående areal 336

Borger 239

Som nabo til det planlagte areal for solceller i Norddjurs, som mod syd nærmer sig Fannerup, og bliver en del af vores udsigt, har vi gjort os nogle umiddelbare tanker, om hvordan det kan blive en gevinst for naturen, og de lokale beboere.

Har I også det ?

Ved I noget om, hvordan biodiversitet og grøn natur, kan blive en del af projektet ?

Mod syd, støder arealet op til en privat poppel / energiskov. Mod vest løber Ørum å, og der er et stort engareal som ikke dyrkes.

Kan man bruge den langstrakte solcellepark som en "biodiversitetskoridor" ?

Vi går ud fra, at eksisterende læhegn vil blive bevaret, og at der vil blive etableret beplantning på området. Vi synes at Sletten / Slettenvej er et naturskønt område, og trods solceller, vil det for os stadig være et område med rekreative kvaliteter, som kunne komme flere til gode, hvis det var muligt, at etablere et stisystem gennem området.

Vi håber at vi ikke er alene om disse tanker.

Vores grund er registreret som GIFTFRI HAVE